

Udruga za unapređenje kvalitete življenja LET
Sokolgradska 86
10 000 Zagreb

Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva
n/p Upravnog odbora Zaklade
Štrigina 1 a
10 000 Zagreb

U Zagrebu, 12. prosinca 2013. godine

Predmet: Prigovor na Odluku Upravnog odbora od 5. prosinca 2013. godine
VEZA: Klasa: 007-01/13-02/2-6/1/25
Urbroj: 07578-13-05
- šalje se

Poštovani,

Ovim putem upućujemo vam Prigovor na odluku Upravnog odbora Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva od 5. prosinca 2013. godine (VEZA: Klasa: 007-01/13-02/2-6/1/25; Urbroj: 07578-13-05) koju smo zaprimili dana 11. prosinca 2013. godine.

Ovim putem prvenstveno bi se htjeli zahvaliti na riječima pohvale za našu udruhu i predani opisni obrazac te strateški plan kao i druge dokumente koji su sačinjavali potpunu natječajnu dokumentaciju:

“Udruga je detaljno predstavila svoje djelovanje u području zdravstva, socijalne skrbi, zaštite i promicanja ljudskih prava kao i svoje aktivnosti u unapređenju kvalitete života ranjivih i bolesnih osoba. Udruga je kroz programe i projekte usmjerena na smanjenje zdravstvenih i socijalnih posljedica korištenja droge i bavljenja seksualnim radom. Udruga kontinuirano surađuje s relevantnim dionicima u zajednici, ima mrežu stručnih suradnika, vidljiva je i prepoznata na nacionalnoj razini. Udruga razložno razmatra određene vidove samofinanciranja i prijavljuje se na natječaje iz EU fondova.”

Moramo uputiti Prigovor da ostali programi udruge nisu prepoznati u ovom paragrafu, a detaljno su obrazloženi u prijavi. Radi se o programima ZA_JEDNO ! (namijenjen samohranim roditeljima), ZA_PRAVO! (namijenjen djelovanju na području ljudskih prava) te ZA_MISLI! (namijenjen mladima). To nam daje za misliti da naša prijava nije detaljno proučena.

Nadalje, prigovor upućujemo na izrečeni stav u navedenoj Odluci:

“Udruga je bila korisnica institucionalne podrške Nacionalne zaklade, što je omogućilo pokretanje novih programa, ali nije navedeno je li i na koje načine podrška ojačala kapacitete Udruge”.

Smatramo da je Udruga LET iskoristila danu priliku te uspješno provela trogodišnji program institucionalne izgradnje udruge zbog same činjenice da su pokrenuti novi programi.

Ovom prilikom upućujemo Zamolbu da nam dostavite listu pokazatelja prema kojima se ocjenjuje uspješnost/ neuspješnost korištenja institucionalne podrške od strane Zaklade. Udruga LET je dobila pismenu obavijest od Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva kojom je Zaklada potvrdila da je Udruga LET uspješno ispunila sve obveze vezane uz institucionalnu podršku. Zanima nas što se promijenilo od slanja te pismene obavijesti u 2012. godini do danas i zašto Udruga LET nije upozorena da nije ispunila sve svoje obveze. Također, da li to znači da Udruzi LET više nikada neće biti odobrena institucionalna podrška jer prema iznenadnom stavu Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva nije ispunila očekivane obveze. Nadalje, da li postoji Zapisnik ili neka druga vrsta dokumentacije u kojoj je obrazloženo da Udruga LET nije ojačala svoje kapacitete korištenjem institucionalne podrške Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva ?

Ulažemo Prigovor na daljnje obrazloženje:

“Međutim, unatoč prepoznatim prednostima s obzirom je da je glavno područje djelovanja Udruge zdravstvo i socijalna skrb, pri čemu je vidljiva snažna orijentiranost Udruge na same korisnike, čini se da se njeno djelovanje tek rubno može svrstati u prioritet ovog natječaja.”

Preuzeli smo sa mrežne stranice Nacionale zaklade za razvoj civilnog društva listu prioritenih područja natječaja:

b) Prioritetna područja

Institucionalna podrška dodijelit će se udrugama koje djeluju u sljedećim područjima:

- promicanje i zaštita ljudskih prava te unapređenje demokratskih institucija društva i vladavine prava;
- izvaninstitucionalno obrazovanje za razvoj demokratskog građanstva;
- zaštita prirode, okoliša i održivi razvoj;
- mladi;
- izvaninstitucionalna kultura;
- pružanje konkretnih usluga iz područja društvenih djelatnosti koje se provode u lokalnoj zajednici s ciljem poboljšanja kvalitete življenja njenih stanovnika.

Ponavljamo da djelujemo i području ljudskih prava što je potvrđeno i u samoj Odluci:

“Udruga je detaljno predstavila svoje djelovanje u području zdravstva, socijalne skrbi, zaštite i promicanja ljudskih prava kao i svoje aktivnosti u unapređenju kvalitete života ranjivih i bolesnih osoba.”

Udruga LET je intenzivirala svoj rad u području donošenja zakonodavnih rješenja te pripremi komentara na pojedine zakone (pogotovo iz područja obiteljskih odnosa i socijalne politike) čime direktno djeluje na području promicanja i zaštite ljudskih prava te unapređenja demokratskih institucija društva i vladavine prava.

Program ZA_MISLI je namijen mladima što nije napisano u obrazloženju odluke, ali je navedeno u našoj natječajnoj dokumentaciji te strateškom planu.

Program ZA_VAN! (namijenjen intravenskim korisnicima droga) ima komponentu zaštite prirode i okoliša samim time što se sakupljaju i zbrinjavaju odbačene, a već korištene igle i šprice. Ministarstvo zaštite okoliša je na toj osnovi financiralo program zbrinjavanja infektivnog otpada !

Ponavljamo da nam ova izjava daje za pravo misliti da naša natječajna dokumentacija nije detaljno proučena.

Ne možemo se ne zapitati da li je pravo na zdravlje manje vrijedno članovima Procjenivačkih tijela ili Upravnog odbora Zaklade od prava na glasovanje ili nekog drugog ljudskog prava ? Kojim povodom Procjenivačka tijela i Upravni odbor Zaklade sebi daju za pravo rangirati pojedina ljudska prava ? Da li postoji dokument Zaklade kojim je definirana skala ljudskih prava sa pripadajućim bodovima ?

Jako nas je zabrinula slijedeća izjava:

“Nadalje, ostvareni rezultati koje Udruga navodi svedeni su na informaciju o broju uključenih korisnika, podijeljenih/ prikupljenih igala, publikacija i slično pa izostaje ona kvalitativna dimenzija koja bi otkrila realne, stvarno postignute rezultate udruge u kontekstu pozitivnih promjena kod korisnika programa.”

Kao što je navedeno u opisnom obrascu prijave, programi smanjenja štete su namijenjeni smanjenju zdravstvenih i socijalnih posljedica korištenja droge.

Kao glavni rezultat i učinak našeg rada navodimo stav Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo:

“U ukupnom broju oboljelih od HIV/AIDS-a 6,4% infekciju je steklo dijeljenjem pribora za intravensko korištenje droga. Ovaj postotak inficiranih u posljednjih 10 godina ne pokazuje trend porasta. Prema podacima iz epidemioloških istraživanja, godišnjeg izvještaja laboratorija i Registra osoba liječenih zbog zlouporabe psihoaktivnih droga, prevalencija HIV infekcije u grupi intravenskih korisnika droga je već dulji niz godina niskih vrijednosti i stabilnog trenda, manja od 1%, što je znatno više nego se procjenjuje za opću populaciju, ali ipak zadovoljavajuće u usporedbi s mnogim drugim europskim zemljama. Mjere zdravstvenog odgoja u ovoj populaciji, uz savjetovani rad i programe zamjene igala i šprica (programi smanjenja štete), kao i ukupna preventivna djelatnost koja se provodi prema Nacionalnom programu za prevenciju HIV/AIDS-a i Nacionalnom programu suzbijanja ovisnosti, doprinijeli su ovako povoljnoj epidemiološkoj situaciji u ovoj grupi.” (izvor: HZJZ; <http://hzjz.hr/?p=1887>)

Navedena konstacija iz dostavljene pismene obavijesti o neodobranju institucionalne podrške nameće pitanje da li Upravni odbor Zaklade, Ravnateljica Zaklade (kao potpisana osoba na Odluci) i Procjenivačka tijela smatraju programe smanjenja štete nekorisnima, neuspješnima i bez rezultata za krajnjeg korisnika čime se direktno suprotstavljaju nacionalnim strateškim dokumentima (Nacionalnom programu za prevenciju HIV/AIDS-a i Nacionalnom programu suzbijanja ovisnosti) i prihvaćenim javnozdravstvenim standardima.

Ovi putem upućujemo upit Upravnom odboru Zaklade da li se u Procjenjivačkim tijelima ili u Upravnom odboru nalazi javnozdravstveni stručnjak (doktor medicine koji je specijalist epidemiologije) koji može donositi odluku da neki javnozdravstveni program postiže odnosno ne postiže uspjehe.

Ističemo da je procjena uspješnosti određenih javnozdravstvenih programa u nadležnosti Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i znanstvenih ustanova, a ni po čemu iz zakonskih propisa i unutarnjih propisa Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva ne proizlazi da se ista bavi znanstvenim radom u području javnog zdravstva kada se radi o suzbijanju zaraznih bolesti da bi mogla donositi meritorne procjene o tome kakav učinak imaju takvi programi na krajnje korisnike. Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva ne može zanemariti da je pravo na zdravlje bitna komponenta zaštite ljudskih prava pa u tom smislu treba imati na raspolaganju i kompetentna znanja i vještine za procjenu stanja u situacijama kada se na natječaje javljaju organizacije civilnog društva iz područja zdravstva.

Navedena struka iz područja epidemiologije zasigurno bi ponudila argument opravdanosti provođenja program smanjenja štete i ukazala na niz znanstvenih radova koji potvrđuju njihovo postojanje.

U Opisnom obrascu smo naveli mrežnu stranicu udruge LET (www.udruga-let.hr) i informacije o Priručniku o programima smanjenja štete (dva izdanja !) koji su lako dostupni te donose provjerljive rezultate pozitivnih promjena kod korisnika. Ta promjena se očituje sprečavanjem širenja HIV-a, hepatitisa B i C te drugih spolno prenosivih bolesti među korisnicima odnosno širom zajednicom. To nam ponovo daje povoda zaključiti da naša prijava nije detaljno proučena.

S obzirom na gore navedeno, ovim putem upućujemo vam Zahtjev da nam se ostvari pravo uvida u dokumentaciju zbirne procjene prijave.

Također molimo vas da nam dostavite odgovore na slijedeće upite:

1. Koliko detaljno su pojedini Opisni obraci prijave proučavani kada nisu uzeti u obzir svi programi koje Udruga LET provodi već samo prva dva navedena programa (od najmanje četiri koje je Udruga obavezna opisati) ?
2. Da li postoji dokument Zaklade koji definira pokazatelje uspješnosti institucionalnog razvoja udruge?
3. Da li postoji dokument Zaklade koji definira pokazatelje uspješnosti provođenja programa institucionalnog razvoja udruge ?
4. Da li postoji dokument Zaklade kojim se konstatira da pojedina udurga nije ojačaja svoje kapacitete djelovanja nakon korištenja institucionalne podrške od Nacionalne zaklade ?
5. Da li postoji dokument kojim Procjenjivačka tijela i Upravni odbor Zaklade sebi daju za pravo rangirati pojedina ljudska prava i sukladno tome odlučivati da li neko ljudsko pravo samo rubno potpada pod prioritet natječaja?
6. Da li je član Procjenjivačkih tijela ili Upravnog odbora Zaklade specijalist epidemiologije ? Specijalist epidemiologije je jedini stručnjak koji može ocjeniti korisnost i kvalitetu provedbe javnozdravstvenog programa koji je dio ukupnih aktivnosti koje pojedina udruga provodi.
7. Da li je službeni stav Upravnog odbora, Ravnateljice Zaklade i članova Procjenjivačkih tijela da programi smanjenja štete ne dovode do pozitivnih promjena kod korisnika čime se Hrvatska svrstava u države poput Rusije koje gase takove programe, voditelje programa stavljaju u zatvor, a epidemija HIV-a se nekontrolirano širi ? Više na:

<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0168851007001534>

<http://www.reuters.com/article/2011/12/21/us-russia-hiv-idUSTRE7BK12X20111221>

<http://europepmc.org/abstract/MED/12218407/reload=0;jsessionid=ufpzH0lh9HsQ0xiD8H1z.60>

S poštovanjem,

Iva Jovović v.r.
izvršna direktorica